

COL·LEGI OFICIAL DE DOCTORS
I LLICENCIATS EN FILOSOFIA I LLETRES
I EN CIÈNCIES DE CATALUNYA

ESCOLA D'ESTIU 2010

Conferència

Mireia Montané

Una xarxa internacional de construcció del coneixement per a un currículum sostenible i una innovació pedagògica

La innovació i la creació de coneixement són estratègies importants tant per l'educació com per les organitzacions empresarials i els nous llocs de treball. En l'educació, les competències del segle 21 són considerades fortament prioritàries en els resultats de l'aprenentatge dels alumnes al final de l'educació obligatòria. Scardamalia, Bransford, Kosma, i Kelmalz (2010) posen l'èmfasi en un esquema de desenvolupament progressiu que va des de les competències considerades al nivell més bàsic fins aquestes mateixes competències desenvolupades pels grups més innovadors en les organitzacions de creació de coneixement. Des del punt de vista pedagògic es proposa la noció de *la classe-com-a-una-organització-de-creació-de-coneixement*. Bereiter i Scardamalia (2003) han proposat la creació de coneixement com a un concepte alternatiu al de l'aprenentatge a l'aula. En aquesta presentació s'explicaran els resultats de la primera fase (2007-2009) d'un disseny experimental basat en els resultats avançats d'aquestes recerques: el Projecte Internacional de Construcció de Coneixement (*Knowledge Building International project*). Professorat de primària i secundària de diferents països han co dissenyat els entorns sociotecnològics per a la construcció de coneixement en suport informàtic. L'enfocament innovador pedagògic incorporat en aquest projecte exemplifica de quina manera el valor afegit d'emprar la tecnologia a l'aula fa possible allò que abans no es podia fer sense aquesta tecnologia. Ara bé, el que és important d'aquesta presentació no és la innovació pedagògica per sí mateixa, sinó la comprensió de les característiques clau dels entorns on es produeix i el disseny que alimenta i dóna suport a les innovacions dels professors que s'han embarcat en un projecte que implica les seves escoles i les fa anar mes enllà. Els models actuals del canvi educatiu sovint es basen en "iniciatives" que han de ser pilotades, re dissenyades i generalitzades mitjançant un procés de difusió. El projecte que presentem canvia aquest punt de vista perquè és un intent de desenvolupar un model ecològic de canvi que crea les condicions específiques per a una interacció productiva i una col·laboració entre institucions i països. Un part del projecte es basa en la pròpia organització del professorat i de les escoles per determinar el disseny pedagògic de la implementació del projecte adequat a cada entorn. Aquest model de canvi ofereix una diversitat força més àmplia que altres

iniciatives d'innovació curricular perquè es basa en uns dissenys específics que són el resultat d'una ecologia de les pràctiques adequades a cada lloc.

Es posa de manifest que aquest model ecològic de canvi crea unes condicions que porten a la sostenibilitat del canvi, més que no pas el canvi instituït a partir d'"iniciatives", i mostra "el paper ecològic" d'una xarxa internacional en el procés de canvi. S'analitzen les interaccions entre els diferents participants a la xarxa i s'expliquen els elements que especialment afavoreixen una coevolució de les regles i de les pràctiques a nivell d'escola i a nivell dels sistemes, que condueixen a la sostenibilitat i a la institucionalització del canvi.

Els alumnes han treballat els problemes de l'entorn i el desenvolupament sostenible, mentre que els professors han treballat en el disseny del currículum i de les activitats, i amb la manera de facilitar el treball i d'emprar avaluacions transformatives. Els alumnes, els professors i els investigadors varen presentar un resum de la seva experiència a una de les sessions plenàries de la conferència sobre "L'educació per a la creació de coneixement" (ATEE, 34ena conferència anual), que va comptar amb el suport del Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya (Mallorca, del 29 d'agost al 2 de setembre del 2009), i aquest any ho faran a dos altres conferències, la de la I'IKIT a la Universitat de Toronto (la primera setmana d'agost de 2010) i a la 35ena conferència de l'ATEE a Budapest (la darrera setmana d'agost 2010), comptant també amb el suport del Col·legi.

Un dels alumnes de primària ha dit que "*l'experiència ha estat com un parc d'atraccions del coneixement*". Un de secundària ha dit: "*El projecte m'ha obert els ulls cap a un món de diversió, d'educació, d'independència per aprendre per mi mateix i amb els altres, i de records inoblidables*".

Un professor ha dit: "*Ha estat com una batzegada d'adrenalina, o un huracà que m'ha sacsejat, o un passeig en un vaixell descobridor de nous coneixements*".

I un altre: "*Hem començat a construir conjuntament la cultura del món del segle 21*".